

De Minister van OCW heeft besloten dat de scholen in het VO uiterlijk op 7 juni as. verder open moeten. Dit besluit is gebaseerd op het advies van het OMT, dat van mening is dat dit veilig kan geschieden, mits iedereen (leerlingen en personeel) 2x per week wordt getest. Onder deze voorwaarde wordt ook de 1,5 meter-regel tussen leerlingen losgelaten.

Op grond van de Arbowet (in samenhang met het tijdelijk Arbeidsomstandighedenbesluit) moet elke werkgever in deze nieuwe situatie, de verdere openstelling van de school, de risico's voor de gezondheid van de werknemers beoordelen en de noodzakelijke maatregelen ter instemming voorleggen aan de (P)MR. Omdat het gaat om de veiligheid van personeel en leerlingen, is instemming van zowel de PMR als de gehele MR vereist.

Dit pakket van maatregelen (ook "openingsplan") zal moeten ingaan op de volgende vragen: Hoe gaat de school er voor zorgen dat de leerlingen daadwerkelijk 2x per week worden getest? Wie gaat de testen uitvoeren? Op welke wijze worden de testresultaten bijgehouden en hoe wordt gemonitord dat leerlingen bij een positieve uitslag daadwerkelijk in quarantaine blijven (of, in ieder geval niet op school komen)? Hoe zorgt de school er voor dat ook straks de 1,5 meter-afstandsregel tussen leerlingen en personeel wordt gehandhaafd? Dit hangt mede af van de feitelijke huisvestigingssituatie van de school (o.a. de gangen en leslokalen). En of de leerlingen ook in de praktijk zich eraan houden. Dit geldt eveneens t.a.v. de mondkapjesplicht, buiten de leslokalen. Deze blijft namelijk bestaan. Tevens onderkent het RIVM sinds kort dat onder bepaalde omstandigheden besmetting ook kan plaatsvinden via aerosolen, met name in ruimtes waar geen of te weinig ventilatie is en/of veel mensen, vooral voor een langere tijd, bij elkaar zijn. De vraag is dan: Voldoet in alle ruimten de ventilatie aan de normen? Etc.

Nu al is echter duidelijk dat scholen open (willen) gaan zonder openingsplan of zonder instemming van de (P)MR. Vanzelfsprekend leidt dit tot grote zorgen onder het personeel op de scholen. Scholen zonder openingsplan kunnen niet garanderen dat zij zich houden aan de voorwaarde van het OMT. Dat is in strijd met de zorgplicht van de werkgever en zal in de regel betekenen dat er sprake is van een onveilige situatie.

Met welke situaties kunt u zich als werknemer geconfronteerd zien?

- Uw school gaat nog niet open:

Gaat uw school nog niet open maar bestaat er wel het voornemen om open te gaan dan is het allereerst zaak dat u bij de MR aandacht vraagt voor de noodzaak van een "openingsplan". De MR kan in overleg gaan met uw werkgever om tot een goed "openingsplan" te komen. Mocht dit niet lukken dan kan de MR zich wenden tot de Landelijke Commissie Geschillen WMS. Ook kan de MR, op basis van de Arbowet, een onderzoek vragen door de Inspectie van SZW. Desgewenst kan een AOb rayonbestuurder uw MR bijstaan in het overleg met uw werkgever.

- Uw school is open of gaat op korte termijn open:

Hierbij is het allereerst de vraag of uw school een "openingsplan" heeft.

Er zijn dan een aantal scenario's denkbaar:

1. Uw school heeft geen "openingsplan";
2. Uw school heeft wel een "openingsplan" maar hiermee is niet ingestemd door MR en PMR;

3. Uw school heeft wel een "openingsplan" waarmee is ingestemd door MR en PMR maar u bent van mening dat (de uitvoering van) het openingsplan onvoldoende tegemoetkomt aan de voorwaarde van het OMT.

In alle scenario's is het van belang dat u de MR en de PMR betreft. De veiligheid op school is een collectieve aangelegenheid en dient ook zoveel mogelijk collectief te worden aangepakt. (NB: De MR'n worden hier (<https://www.aob.nl/nieuws/besturen-negeren-mren-bij-verdere-opening-voortgezet-onderwijs/>) geïnformeerd over de stappen die zij kunnen ondernemen. Een rayonbestuurder van de AOb kan hierin op verzoek van de MR en/of PMR bijstand bieden. De email adressen van onze rayons vindt u op onze website (<https://www.aob.nl/over-de-aob/rayons/>).

Ook adviseren wij u uw zorgen te delen met uw collega's om te beoordelen of zij ook van mening zijn dat er sprake is van een onveilige situatie. En gezamenlijk (al dan niet met de MR) het gesprek met uw werkgever/leidinggevende aan te gaan waarbij een beroep op de Arbowet wordt gedaan. Hierin is vastgelegd dat de werkgever voor een veilige werkplek/omgeving moet zorgen. Alle argumenten op basis waarvan u van mening bent dat er sprake is van een onveilige situatie als gevolg van het ontbrekende of tekortschietende testbeleid kunt u naar voren brengen.

Ook kunt u de preventiemedewerker op de hoogte te stellen. Preventiemedewerkers zijn betrokken bij het opstellen van de Risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) en het bijbehorende plan van aanpak. Ook spelen zij een belangrijke rol bij het uitvoeren van de maatregelen die voortkomen uit het plan van aanpak. Hierbij adviseren zij en werken zij samen met de medezeggenschapsraad of de ondernemingsraad. (<https://www.inspectieszw.nl/onderwerpen/preventiemedewerkers>)

Onder welke voorwaarden de maatregelen die uw werkgever neemt voldoende veiligheid garanderen is moeilijk te zeggen. Uw werkgever moet er in ieder geval zoveel mogelijk aan doen om te zorgen dat aan de voorwaarde van het OMT wordt voldaan. De maatregelen of het "openingsplan" hoeven bijvoorbeeld geen waterdichte garantie te bieden op het testen 2x per week testen van alle leerlingen, maar dit moet wel het uitgangspunt zijn. Ook de feitelijke inspanningen moeten hierop zijn gericht. Zo mag het testen 2x per week of de mondkapjesplicht in de gangen geen "wassen neus" zijn. Hierbij zal overigens geaccepteerd moeten worden dat het in de praktijk kan voorkomen dat een enkele leerling zonder test toch in de klas komt te zitten. Uw werkgever heeft een zorgplicht maar ook hij kan u geen absolute garanties bieden!

Alle inspanningen van de (P)MR ten spijt kan het toch voorkomen dat u grote zorgen heeft over uw veiligheid. De VO-Raad heeft in het meest recente corona-protocol opgenomen dat het in deze specifieke situatie eigenlijk niet past dat de werkgever de werknemer dwingt tot het verrichten van taken op school. (<https://www.vo-raad.nl/nieuws/eerste-scholen-weer-volledig-open-volgens-aangepast-protocol>).

Desondanks is het niet uitgesloten dat uw werkgever de bepalingen van de eigen VO-Raad naast zich neerlegt en van u eist dat u op school komt om daar te werken.

Onder normale omstandigheden is het duidelijk dat dit in beginsel van u kan worden gevraagd. U bent immers werkzaam op basis van een arbeidsovereenkomst. Deze

arbeidsovereenkomst geeft een wettelijke gezagsverhouding tussen de werkgever en de werknemer. Uw werkgever kan u een dienstopdracht geven. Belangrijk is daarom dat u niet op voorhand (zonder overleg vooraf) weigert om naar school te komen of uw werk te doen. Werkweigering kan juridisch gezien tot inhouding van het salaris, een arbeidsconflict en eventueel, in het ergste geval, tot beëindiging van het dienstverband leiden.

In dat geval is het zaak om zelf met uw leidinggevende of de directie in gesprek te gaan. Bespreek met de leidinggevende/directie welke mogelijkheden er zijn om de werkplek veiliger te maken. Wellicht is thuiswerken hier een oplossing. Vaak lost een goed gesprek veel problemen op. Iedereen is bekend met de gevolgen van een coronabesmetting. Zeker voor docenten die nog niet zijn ingeënt en zich onveilig voelen, moet een maatwerkoplossing mogelijk zijn.

Ook kunt u in uw eigen situatie een beroep op de Arbowet doen. Dit houdt in dat u de werkgever op de hoogte stelt van een onveilige situatie en dat u zelf beslist om het werk niet op de onveilige locatie uit te voeren. Als u een dergelijke melding (<https://www.aob.nl/wp-content/uploads/2021/06/Brief-werkonderbreking-arbowet-Word-DEF.docx>) doet dan is het van belang dat u zo snel mogelijk daarna (opnieuw) in gesprek gaat met uw leidinggevende om te kijken hoe de werkzaamheden het beste kunnen worden voortgezet.

Tegelijkertijd kunt u een preventief consult met de bedrijfsarts vragen. Bespreek met de bedrijfsarts de onveilige werksituatie, eventueel in relatie tot uw (medische) omstandigheden. Wellicht kan de bedrijfsarts hier een bemiddelende rol spelen.

Een andere mogelijkheid is om de vertrouwenspersoon van de school in te schakelen. De vertrouwenspersoon staat in een andere relatie tot de leidinggevende/directie.

Haalt dit alles niets uit en voelt u zich vanwege uw angst voor een onveilige situatie niet in staat om op school te werken (terwijl dit wel van u wordt geëist) dan kunt u zich desgewenst ziek melden. Een ziekmelding heeft een juridische status. De werkgever mag niet zomaar salaris inhouden en moet ervoor zorgen dat de zieke werknemer door de bedrijfsarts wordt opgeroepen.

AOb-leden die door hun werkgever vervolgens toch in problemen komen (denkt u aan een dreiging met ontslag of het stopzetten van de loondoorbetaling) kunnen voor juridisch advies en bijstand contact opnemen met de juridische dienst van de AOb. U gebruikt hiervoor het mailadres ajd@aob.nl onder vermelding van "Arbowet".